

Čís. 9546

Pokud byla obec aspoň spolupodnikatelkou dlaždičských prací.

Hospodářský správce není representantem, nýbrž jen zřízencem obce, za něhož ručí obec jen podle § 1315 obč. zák. Odhodlala-li se obec v rámci své spolupodnikatelské činnosti konati pomocné práce, byla povinna postarati se včasné o materiál potřebný k výkonu těchto prací.

(Rozh. ze dne 18. ledna 1930, Rv I 278/29.)

Žalobce najel motorovým kolem do neosvětlené prohlubně na ulici, kde byly prováděny dlaždičské práce. Žalobní nárok proti obci o náhradu škody uznal procesní soud první stolice důvodem po právu, o d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Ježto dovolatelka podle zjištění soudů nižších stolic byla povinna opatřiti materiál a dělníky, kteří sice měli pomáhati dlaždičskému mistru, ale nebyli mu podřízeni, nýbrž byli podřízeni hospodářskému dozorcí dovolatelky Josefu G-ovi, byli dovolatelkou pojištěni u nemocenské pokladny, dostávali mzdu od dovolatelky a měli vykonati zvláště pozemní práce, jest schváliti právní názor nižších soudů, opírající se také o zjištění, podle kterého P-ovi byly zadány jen práce čistě dlaždičské, aspoň potud, že, i když dovolatelka nebyla podnikatelkou dlaždičských prací, byla aspoň spolupodnikatelkou, vykonávajíc pomocné práce ve vlastní režii. Řečené pomocné práce vyžadovaly zajisté odborné zkušenosti a jest i uznati, že správné vykonání dlaždičských prací jako celku vyžadovalo jednotné odborné vedení, což oboje nasvědčuje právnímu závěru, že dovolatelka byla alespoň spolupodnikatelkou dlaždičských prací. Ani jinak nebyla sporná věc posouzena v napadeném rozsudku nesprávně. Odvolací soud míní, že žalovaná jako právnická osoba ručí za zavinění svých orgánů, v souzeném případě za zavinění svého hospodářského dozorce, a usuzuje z toho, že není zapotřebí obíratí se otázkou zavinění žalované obce s hlediska § 1315 obč. zák. To není správné a nemůže býti odvolacím soudem schváleno. Právnická osoba ručí bezpodmínečně jen za své representanty, za ty, kdož jsou podle jejího útvaru, podle zákona nebo podle stanov povoláni k jejímu řízení nebo zastupování. Hospodářský dozorce Josef G. není representantem, nýbrž jest jen zřízencem žalované obce, a za za zřízence ručí právnická osoba jen v mezích § 1315 občanského zák., totiž, jsou-li nezdatní nebo nebezpeční a způsobí v této vlastnosti někomu škodu. Leč soud první stolice právem usuzuje ze skutkových zjištění, že dovolatelka žalobcův úraz přímo zavinila tím, že, odhodlavši se sama vykonati pomocné práce alespoň jako spolupodnikatelka dlaždičských prací, byla povinna v rámci své spolupodnikatelské činnosti včasné se postarati o materiál k výkonu těchto prací potřebný, což se nestalo. Soud první stolice mluví sice o »orgá-

nech« žalované obce, ale zřejmě má podle rozsudkových důvodů na mysli representanty obce, ukládaje řečenou povinnost přímo obci, tedy, ježto obec jako právnická osoba sama se proviniti nemůže, jejím zákonitým representantům. Bylo zjištěno, že v osudné době na místě nehody potřebných materiálů nebylo, že nebylo ani písku, ani prken, že nebylo lampy, kterou by nebezpečné místo bylo osvětleno podle policejního předpisu, a že z této příčiny náležité opatření nebezpečného místa tak, by nikdo nemohl utrpěti úraz, bylo nemožné a neproveditelné. Odpovědnost za tuto hrubou nedbalost stihá ovšem podnikatele dlaždičských prací, ale, ježto dovolatelka byla spolupodnikatelkou těchto prací a podmínky na poškození nelze určit, může se žalující strana podle § 1302 obč. zák. domáhati na žalované obci náhrady celé škody. Právem tedy uznáno bylo v napadeném rozsudku, že žalobní nárok opřený o ustanovení § 1295 obč. zák. jest proti dovolatelce důvodem po právu.

Čís. 9547

Svatební smlouvy mají za předmět úpravu majetkověprávních poměrů manželů za trvání manželství nebo hmotné zaopatření manžela pro případ smrti jedné strany. Nejde o svatební smlouvu, byly-li nemovitosti převedeny bezvýhradně a navždy, třebaš pod podmínkou, že dojde ke sňatku.

(Rozh. ze dne 18. ledna 1930, Rv I 708/29.)

Jan a Marie M-ovi postoupili nemovitosti svému synu Josefu a jeho nevěstě Emilii A-ové. Ve smlouvě bylo ustanoveno, že nabude účinnosti v den sňatku Josefa M-a s Emilií A-ovou. Po rozvodu manželství Josefa a Emilie M-ových, žalovali Jan, Marie a Josef M-ovi Emilii M-ovou by byla svatební a postupní smlouva mezi stranami prohlášena za zrušenou a by na základě rozsudku o této žalobě bylo na polovině nemovitostí připsaných Emilii M-ové vloženo vlastnické právo pro Josefa M-a. Procesní soud první stolice žalobu pro tentokráte zamítl, odvolací soud nevyhověl odvolání žalobců, k odvolání žalované zamítl žalobu vůbec. Důvody: Žaloba domáhá se výroku, že se smlouva svatební a postupní ze dne 12. února 1924 následkem rozvodu manželů Josefa a Emilie M-ových zrušuje. Žalovaná správně poukazuje k tomu, že smlouva ze dne 12. února 1924, ač nadepsána jest »smlouva svatební a postupní«, neobsahuje nic, co by svatební smlouvě odpovídalo. Ve smlouvě je sice uvedeno, že tato smlouva nabude platnosti dnem sňatku Josefa M-a a Emilie A-ové, avšak ve smlouvě samé nejedná se ani o věnu, ani o obvěnění, ani o společenství statků, ani o správě a o požívání vlastního jmění, ani o dědické posloupnosti ani o vdovském platu. Smlouva je sice podmíněna uzavřením sňatku, ale jinak jest mlouvou trhovou uzavřenou mezi rodiči ženicha jako prodávajícími a mezi synem prodávajících a jeho snoubenkou jako kupujícími. Třebaže bylo očekávané uzavření sňatku pohnutkou k uzavření trhové smlouvy, nelze ji považovati podle vlastního